

Doel voor ogen
Blindenprojecten Azië

NIJEUWSBRIEF

Nummer 2 September 2000

Foto: Paul Kronenberg

Voor iedereen die geïnteresseerd is in het Project for the Blind is hier onze tweede nieuwsbrief. Er zijn in Tibet natuurlijk een aantal zaken veranderd en wij willen u daarvan graag op de hoogte stellen. Wat nog steeds niet veranderd is, is het enthousiasme van de kinderen. De blindenschool is inmiddels uitgegroeid tot een blindencentrum: op allerlei terreinen zijn de activiteiten uitgebreid.

Het gebouw waar het project huist, ligt in het centrum van Lhasa. De Jokhang, de belangrijkste en heiligste tempel in het land ligt op nog geen 500 meter afstand. Alle pelgrims en nomaden komen naar Lhasa om dit heiligdom te bezoeken. De blinde kinderen met hun witte blindenstok zijn hier ook vaak. De bevolking wordt op die manier geconfronteerd met blindheid waardoor de bekendheid van het project snel toeneemt. Steeds meer blinden of hun ouders melden zich aan bij het project. Er staan nu 22 kinderen op de wachtlijst. Momenteel krijgen 6 meisjes en 10 jongens onderwijs. In Tibet wordt blindheid of gehandicapt zijn gezien als een straf. In het voorgaande leven heeft de betreffende persoon iets verkeerd gedaan en is daarom nu "gestraft" met blindheid. De medewerkers van het project werken daarom ook hard aan voorlichting van de lokale bevolking. Zij geven uitleg over de oorzaken van blindheid, de verschillende vormen en over welke mogelijkheden blinden hebben.

De Stichting "Doel voor Ogen" bedankt iedereen hartelijk voor de gegeven donaties, klein en groot, die ons project - het blindencentrum in Lhasa - ondersteunen.

Foto: Paul Kronenberg

De leerlingen

In onze eerste nieuwsbrief hebben we de 14 kinderen aan u voorgesteld:

Metog, Gyänzan, Norbu, Ngudub, Tashi Passang, Chilä, Dorje, Jampa, Kyila, Tashi, Kienzen, Tendsin, Sonam, Yudon en Zering Diggi.

Eén van de tweelingbroers, Dorje, had heimwee en is weer naar zijn geboortedorp teruggekeerd. Jampa, zijn broer, en Kyila, zijn zusje, beloofde aan hem heel hard te zullen leren, zodat ze later voor hem kunnen zorgen. Er zijn inmiddels vier nieuwe leerlingen bijgekomen.

Sonam Bongdso is 10 jaar en is sinds kort op school. In het begin had ze veel aanpassingsmoeilijkheden. Ze was zeer agressief; gooide met stenen en vocht met de andere kinderen. Door het geduld van de huismoeders en de grote tolerantie van de kinderen gaat het nu veel beter met haar. Ze is een leergierig meisje.

Gyumi komt uit het Lhoka gebied en is sinds het voorjaar op school. Zijn ouders vertelden dat hij 7 jaar was, maar later kwamen we erachter dat hij hoogstens 4 of 5 jaar is. Gyumi is een heel rustig en intelligent kind. Iedereen mag hem graag. Hij is de mascotte van de groep.

Nyima is 10 jaar en werd door een Amerikaanse oogarts naar het centrum gebracht. Ze komt uit het Shigatse-district. Ze had het snel naar haar zin en heeft vriendschap gesloten met Kyila en Yudon. Ze is zeer gemotiveerd en studeert heel hard.

Wugjen is 8 jaar en werd door een bekende van ons op straat gevonden waar hij samen met zijn grootvader bedelde. Hij is een "dagscholier" en slaapt in een kamertje bij kennissen. Hij is vrij stil en nog wat speels.

In de toekomst wordt getracht de kinderen die van het platteland komen bij gastgezinnen in Lhasa onder te brengen. Het is belangrijk dat de kinderen in familie-omstandigheden leven waardoor de re-integratie in de dorpen wordt vergemakkelijkt.

Het studieprogramma is opgezet in 4 semesters van elk 5 maanden. De kinderen zijn 5 à 6 uur bezig met lessen Chinees, Tibetaans, Engels, rekenen en het gebruik van de brailleschrijfmachine.

In de eerste klas zitten nu 12 kinderen en in de tweede klas 4 kinderen. Aan het eind van elk semester worden de kinderen teruggebracht naar hun geboortedorp. Daar blijven ze 4 weken bij hun familie. Op deze manier wordt het contact tussen kind, familie en geboortedorp onderhouden.

Foto: Paul Kronenberg

Foto: Paul Kronenberg

Na school wordt er vaak gevoetbald. In de bal zit een belletje. Zo kunnen de kinderen horen waar de bal is. Soms rennen ze zo snel achter de bal aan, over de ongelijke grond van de binnenplaats, dat het bijna niet te geloven is dat ze blind zijn.

De meest voorkomende vorm van transport in de uitgestrekte en afgelegen gebieden bestaat uit paard en wagen. Om de kinderen met deze vorm van transport vertrouwd te maken zal er, zodra de boerderij opgestart is, paardrijden op het trainingsprogramma komen te staan. Voor blinden is een paard, naast lopen, een ideaal transportmiddel. Verder bevordert paardrijden balans en motorische vaardigheden.

Het boetseren van Tsampa is een goede training voor de gevoeligheid van de vingertoppen en handen. Tsampa is het hoofdvoedsel in Tibet. Het is gemaakt van geroosterde gerst gemixed met yakboter. Het wordt ook gebruikt om sculpturen te maken die in het geloof een rol spelen.

Tijdens het weekend gaan de medewerkers met de kinderen de stad in waar ze leren met de blindenstok om te gaan.

Een andere kijk op de wereld...

De wereld op zijn kop.....

Thuis voor de buis bestaat de mogelijkheid om met de afstandbediening de gehele aardbol in enkele seconden rond te zappen. "Aardbol" en "rond" zijn daarbij voor ons allen begrippen waarbij we niet direct stil staan. Twee weken geleden ontving Het project in Lhasa bezoek uit Duitsland. De twee heren die ons project bezochten hadden een grote verrassing bij zich. Een wereldbol met brailleopschrift. De kinderen zaten allemaal om de tafel om het cadeau uit te pakken.

Uitpakken van cadeaus is voor kinderen in de gehele wereld geen probleem, dus dit karwei was snel geklaard. De wereldbol werd door vele kinderhanden bevoeld en de lerares vroeg elk kind wat dit nu precies voor een voorwerp was.

Deze antwoorden volgden: een vat om boterthee in te bewaren, een voetbal, een radio en last but not least, een vliegtuig! Om terug te komen op het rond zijn van de aarde, de meeste Tibetanen zijn ervan overtuigd dat de aarde plat is. Het werd dus behoorlijk stil nadat de lerares uitgelegd had dat dit voorwerp de aarde voorstelde en dat de aarde dus rond was. Zij vertelde de leerlingen dat dit de aarde is waarop wij dagelijks lopen.

Chile vroeg direct of de eerstvolgende gymles dus op deze bol zou plaatsvinden. Sindsdien hebben de kinderen veel vragen over moeder aarde.

Foto: Paul Kronenberg

(Bij)geloof speelt in de Tibetaanse samenleving een grote rol in het dagelijks leven. Bijvoorbeeld, huizen worden aangepast om de boze geesten buiten de deur te houden. Een geest kan niet "om een hoek" lopen. Daarom staat er voor de meeste deuren een klein muurtje waar de geest eerst omheen zou moeten en binnen te kunnen komen. Deuren zijn vaak erg laag, en er is een drempel ingebouwd. Geesten kunnen niet bukken en ook kunnen ze hun voeten niet optillen. Er wordt zelfs geloofd dat boze demonen van blinden het zicht hebben gestolen.

Sabriye en Paul waren getuige van een "angstige" gebeurtenis: een complete maansverduistering! Ze waren er niet op voorbereid. Ze vertelden: "We kwamen er achter doordat, in het hotel waar we waren, er plotseling een gespannen sfeer heerste." Vele Tibetanen begonnen richting de volle maan, die al een beetje verduisterd was, te schreeuwen en te fluiten. Een oudere vrouw stond naast ons met betraande ogen en begon te bidden. Anderen haalden potten en pannen uit de keuken en begonnen hier met grote lepels op te slaan. Opeens barst daar bovenuit nog eens een geweldig vuurwerk los. We wisten niet waar we het zoeken moesten! Na uitleg van één van de Engelssprekende hotelmedewerkers werd ons duidelijk wat er aan de hand was. Een grote draak was gekomen om de maan op te eten, en dit was het voorteken voor de rampspoed die het land spoedig zou treffen. Om aan de rampspoed te ontkomen moest de draak de maan weer uitspugen. Het kabaal was een middel om de draak misselijk te maken, zodat deze de maan niet langer meer in zijn maag kon verdragen en hem uit zou spugen. Toen de verduistering compleet was waren de decibellen ook tot een hoogtepunt gestegen. Een ongelofelijk kabaal geproduceerd door angstige mensen. Toen er weer een rand van de maan tevoorschijn kwam steeg er gejuich op. Langzaam maar zeker werd de maan door de draak uitgespuugd. Toen de maan weer "vol en gered" was keerde de rust weer terug.

Het volgende overkwam een medewerkster van Artsen zonder Grenzen in een nomadengebied waarin zij een hygiënetraining verzorgde. Eén van de Global around the World teams (die de zoveelste poging waagden om met een ballon rond de aarde te vliegen) was boven Tibet verzeild geraakt. Het zilverkleurig gevaarte stak scherp af tegen de helderblauwe hemel. Kinderen uit het dorp kwamen de trainingsruimte binnengerend om over dat gekke ding daar boven in de lucht te berichten. Iedereen ging vervolgens naar buiten om het "wonder" te aanschouwen. De ouderen in het dorp bleven kalm en verklaarden dat dit gevaarte de maan was, niets om zich zorgen over te maken. Anderen beweerden dat dit een kwaad omen was en dat iedereen zich maar het beste binnen kon verschuilen. De medewerkster van Artsen zonder Grenzen wist van deze ballon-tocht en verklaarde vervolgens aan de dorpsbewoners dat het hier om een ballon ging die nonstop om de aarde probeerde te vliegen. Het gevolg van deze verklaring was wat onverwacht; de mensen uit het dorp verklaarden de medewerkster voor gek. Dat er mensen in die "zilveren druppel" zaten was nog tot daar en toe, maar dat dit gevaarte "om de aarde probeerde te vliegen", die zowiezo plat is, dat was complete onzin. De training verliep daarna uiterst moeizaam omdat de medewerkster haar overwicht was verloren.

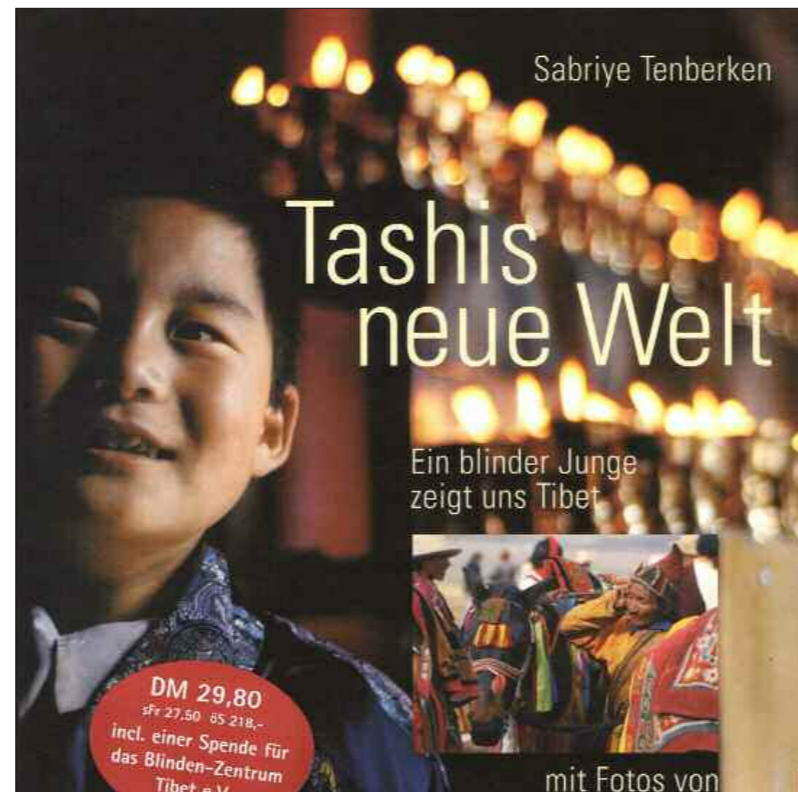
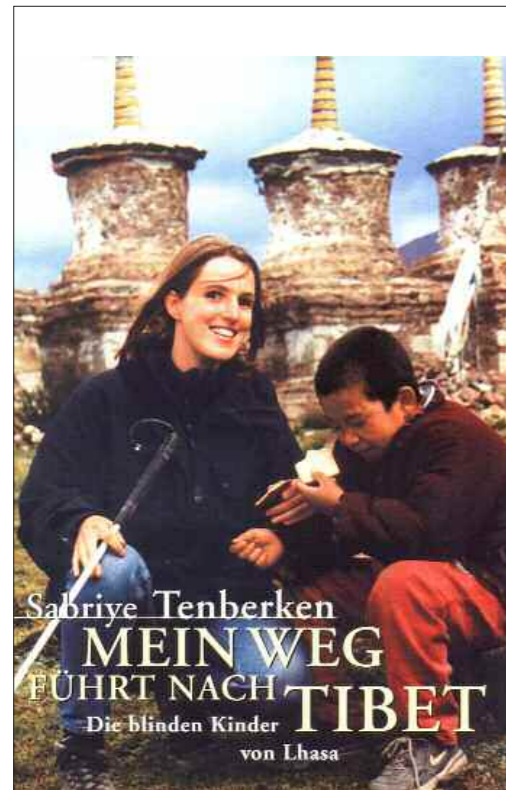
(Dit zijn delen van de "rondmails" die door Paul Kronenberg zijn verstuurd. U kunt de mails in zijn geheel lezen op website: www.ropacomputer.nl onder button Tibet.)

Het personeel

Een huisvader en huismoeder verzorgen de kinderen altijd, behalve wanneer ze les krijgen.
 Een kokkin bereidt alle maaltijden voor kinderen en personeel.
 Drie leraressen zijn getraind om de kinderen het Tibetaanse braille, Chinese braille en de grondbeginselen van wiskunde te onderwijzen. Verder zijn er vakken zoals gymnastiek en muziek.

Songpo is 26 jaar en is onze eerste trainee. Hij heeft vorig jaar, tijdens zijn werk als tourgids, een auto-ongeluk gehad. Daarbij is hij met zijn hoofd hard tegen het raam gekomen. Het gebroken glas heeft zijn ogen ernstig beschadigd. Hij ziet nog een heel klein beetje met zijn linkeroog en verder is hij blind. Direct na het ongeluk is hij als tourgids ontslagen. Songpo heeft lang bij zijn oom in Nepal gewerkt. Toen zijn vader werkeloos werd is hij terug naar Lhasa gekomen om voor zijn ouders te zorgen. Na het tragische ongeval wil zijn moeder niets meer met hem te maken hebben. Zij gelooft dat Songpo bezeten is door een demon en daardoor kwaad over de familie brengt. Toen hij bij ons kwam was hij behoorlijk gefrustreerd door zijn plotselinge blindheid en het feit dat zijn moeder hem verstoten had. De eerste dagen waren zeer onwennig, maar al gauw zag hij hoe de kinderen met blindheid omgingen. Hij merkte dat er nog genoeg mogelijkheden waren. Nu is hij heel erg blij hier zijn nieuwe "thuis" te hebben gevonden. Hij spreekt vloeiend Engels. We willen Songpo een kans bieden om in de toekomst als onderwijzer bij het project te komen werken. Natuurlijk zijn daarvoor een hele berg officiële papieren nodig wat veel tijd in beslag neemt. We hopen dat dit plan gerealiseerd kan worden.

Boeken

Sabriye Tenberken heeft twee boeken geschreven die beide eind Augustus zijn verschenen in het Duits. Op dit moment wordt het boek over de geschiedenis van het project door twee Nederlandse uitgevers gelezen en ook in het Nederlandse vertaald. Dit boek zal in het voorjaar 2001 in het Nederlands verkrijgbaar zijn bij uitgeverij Sirene/Muntinga.
 Een deel van de opbrengst van deze boeken is voor het project bestemd.
 Sabriye Tenberken is momenteel in Europa om het project en haar boeken te promoten.
 -Mein weg führt nach Tibet: Kiepenheuer & Witsch, Köln. ISBN: 3-462-02936-3
 -Tashis neue Welt, met prachtige foto's van Olaf Schubert: Cecilie Dressler Verlag, Hamburg, ISBN:3-7915-1998-0

Het Tibetaanse alfabet

Sabriye Tenberken heeft het Tibetaanse brailleschrift ontwikkeld. Dit schrift combineert de principes van het braille-systeem met de speciale codes van het Tibetaanse lettergrepsysteem. Dit script werd gelezen door een Tibetaan, Loden Sherap Dazyab Rinpoche, die het zeer inzichtelijk en makkelijk te begrijpen vond. Tot op heden bestond een dergelijk script nog niet.
 "Dit script kan blinden in Tibet een geheel nieuwe toekomst geven", zei hij.

Oorkonde voor Project for the Blind

V.l.n.r. Erica Beneker, Frans van Bennekom, Aleid Schipper (Doel voor ogen)
Paul Kronenberg (Project for the Blind) en
Cornelia v.d. Horst Tenberken (Förderkreis Blinden - Zentrum Tibet e.V.)

De Stichting Kerk en Samenleving die aan een project in Zuid-Amerika werkt heeft het Project for the Blind uitgekozen voor een onderscheiding; de zilveren "Jandaia". Erg leuk onze naam te zien staan tussen andere ontwikkelingsprojecten en natuurlijk ook om ons project voor het voetlicht te brengen.

Vrijwilligers:

Gevraagd: enthousiaste m/v die mee willen werken aan Stichting "Doel voor Ogen"
wij zoeken:
o.a. een notulist, een financieel adviseur/boekhouder,
een beleidsmedewerker en een acquisiteur.

Mededelingen

Juni 2000 is er f 70.000,- aan donaties overgemaakt naar het Project for the Blind Tibet.

In de volgende nieuwsbrief wordt een overzicht gegeven van de verschillende deelprojecten, waaraan de donaties zijn besteed.

- Er zijn contacten gemaakt met medewerkers van "De Wilde Ganzen". We hopen dat het lukt, en dat de ganzen een keer "heel hoog" kunnen vliegen voor het project in Lhasa.
- Met behulp van reisorganisatie Sawadee is er een zending nieuwe kleren naar Lhasa verzonden.
- Op een basisschool in Roden willen ze een schoolproject maken met als thema: het project in Lhasa. Een leuk initiatief waar we graag aan mee willen werken.

Deze nieuwsbrief is geheel in eigen beheer door vrijwilligers gemaakt.

Heeft u interesse in onze eerste nieuwsbrief, laat het ons weten. Wij sturen deze graag naar u toe.

Als u wilt bijdragen aan de volgende nieuwsbrief; zowel artikelen, foto's als reacties zijn welkom.

Wij stellen het zeer op prijs als u met deze nieuwsbrief bij uw vrienden en kennissen wat reclame wilt maken voor het project.

Op internet, www.braillewithoutborders.org, kunt u extra informatie krijgen over;

- het blindencentrum in Lhasa - Geschiedenis van het project in rondmails
- Boeken van Sabriye Tenberken - Sabriye Tenberken en Paul Kronenberg.

Financiële steun is zeer welkom op ABN - AMRO 53 92 38 120
onder vermelding van: Stichting Doel voor ogen, blindenschool Tibet.

Secretariaat stichting "Doel voor ogen"

Dreef 13A

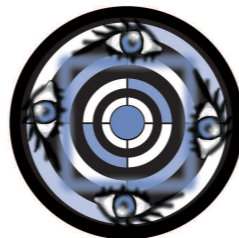
1861 TZ Bergen

072 - 5895967

E-mail: doelvoorogen@gmail.com

www.doelvoorogen.nl

KvK. 34109772

Doel voor ogen

Blindenprojecten Azië